

Porteføljestyret for naturvitenskap og teknologi

Referat	Møte 1/20
Dato	11. mars 2020, kl. 10:00 – 14:00
Sted	Forskningsrådet, møterom Abel 1

Tilstede: Professor Eva Sorensen, University College London, UK, *leder*
Professor Inga Berre, Universitetet i Bergen
Førsteamanuensis Andreas Carlson, Universitetet i Oslo
Professor Mari-Ann Einarsrud, NTNU, Trondheim
Forskningsjef Odd-Arne Lorentsen, Yara International ASA, Porsgrunn
Seniorforsker Eli Ringdalen, SINTEF, Trondheim
Professor Marit-Solveig Seidenkrantz, Aarhus Universitet, Danmark
Professor Magne Olav Sydnes, Universitetet i Stavanger
Forskningsleder Rune Storvold, NORCE, Tromsø
Professor Bo Wahlberg, KTH, Sverige

Forfall: -

Tilstede fra Forskningsrådet:

Avdelingsdirektør Hilde Jerkø
Spesialrådgiver Harald H. Simonsen
Seniorkonsulent Trine Opheim
Seniorrådgiver Bjørnar S. Komissar (sak 05-06/20)
Seniorrådgiver Siri Lader Brun (sak 07/20)
Seniorrådgiver Dyveke Hetland (sak 08/20)
Spesialrådgiver Øyvind Pettersen (sak 09/20)

Sak PSNATEK 01/20 Porteføljeplaner for fagstyrene

Denne delen av møtet ble avlyst.

Sak PSNATEK 02/20 Godkjenning av sakslisten

Vedtak: *Sakslisten godkjennes.*

Sak PSNATEK 03/20 Referat fra porteføljestyremøte 3/19, 25.-26.11.19

Saksdokument:

1. Godkjent referat 3/19, 25.-26. november 2020 – lang versjon
2. Utkast til referat 3/19, 25.-26. november 2019 – kortversjon av aktuelle saker

PSNATEK har tidligere godkjent referat fra møte 25.-26.22.19. I ettertid er det besluttet sentralt i Forskningsrådet at alle referater fra porteføljestyrenes bevilgningsmøter skal foreligge i en kortversjon, da disse blir lagt ut på nett. For PSNATEK sitt møte 3/19 er sakene 26, 27, 28 og 29/19 forkortet vesentlig og det er denne versjonen som vil bli publisert.

For å tydeliggjøre misforståelser med hensyn til hvilket styrenivå som omtales skrives det alltid porteføljestyret når det er porteføljestyret som omtales.

Vedtak: *Kortversjon av utkast til referat 3/19 for sakene 26, 27, 28 og 29/19 godkjennes.*

Sak PSNATEK 04/20 Spørsmål om habilitet

Andreas Carlsen er foreslått som norsk representant inn i NOS-N og er dermed inhabil i behandlingen av sak 09/20.

Vedtak: *Andreas Carlsen er inhabil under sak 09/20 og fratrer møtet under behandling av saken. De øvrige medlemmene er habile for å behandle alle saker på saklisten.*

Sak PSNATEK 05/20 Orienteringer

- Orientering om utfallet av søknadsbehandlingen 2019. Administrasjonen informerte om det endelige resultatet av behandlingen av FRIPRO og FRINATEK-søknader i 2019. I møte 21.11.2019 vedtok porteføljestyret å bevilge midler til 29 Forskerprosjekt, 15 Unge forskertalenter og 4 mobilitetsstipend. Etter 1) duplikatplassering (prosjekter finansiert av andre budsjettformål) som medførte opprykk fra venteliste, 2) ekstra bevilgning finansiert gjennom optimaliseringspott for fagmiljøer av fremragende kvalitet, er endelige bevilgninger av prosjekter sendt inn til FRINATEK 38 Forskerprosjekt, 19 Unge forskertalenter og 4 Mobilitetsstipend.

Prosjekter finansiert gjennom FRINATEKs budsjett gir en innvilgelsesprosent av søkt beløp på totalt 10,6 prosent. Medregnet søknader behandlet av FRINATEK som er finansiert av andre budsjettformål blir innvilgelsesprosenten 13,6 prosent.

Administrasjonen informerte også om planer for utlysning av forskerprosjekter i 2020. Det vil bli utlyst fire varianter av forskerprosjekter:

- Forskerprosjekt for fornyelse
- Forskerprosjekt for unge talenter
- Treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet
- Stort, tverrfaglig Forskerprosjekt

Den siste varianten skal benyttes til et nytt fellesløft hvor søkerinstitusjonene forventes å bidra med 50% av budsjettet. Søknadsfrist er 6. mai 2020.

Etter møte i porteføljestyret er det bestemt at utlysningen av Stort, tverrfaglig forskerprosjekt er utsatt til 2021, og fristen for de andre forskerprosjektvariantene er utsatt til 20. mai 2020 som følge av Corona-virus pandemien.

- Orientering fra styreleder om møte med Styret om strategien. Eva Sorensen informerte kort om møtet mellom Styrets leder, nesteleder, porteføljestyrelederne og Forskningsrådets ledelse.

Diskusjonen i møtet dreiet seg i stor grad om hvilke oppgaver porteføljestyrene har og hvordan samarbeidet mellom porteføljestyrene skal fungere, i tillegg til innspill fra porteføljestyrene til Forskningsrådets strategiutkast.

Vedtak: *Tas til orientering.*

Sak PSNATEK 06/20 Porteføljeanalyse 2019 og Porteføljeplan – naturvitenskap og teknologi

Saksdokument: Sak PSNATEK 06/20 Porteføljeanalyse 2019 og porteføljeplan

Administrasjonen presenterer kort porteføljeanalysen for 2019 og arbeidet med porteføljeplan.

Porteføljeanalysen er oppdatert med tall for 2019 der disse er tilgjengelig. I tillegg er det lagt inn figurer som viser norsk deltagelse i Horizon 2020 innenfor naturvitenskap og teknologi også utenom ERC. Her er kun 2019 tall tilgjengelig.

Malen for porteføljeplaner er endret og er nå basert på en intervensjonslogikk av samme type som benyttes i andre deler av offentlig forvaltning. Strukturen er dermed endret noe i forhold til utkastet som ble presentert på forrige møte.

I porteføljestyrets diskusjon ble det bl.a. pekt på følgende:

- Fokus må være på hele fagporteføljen.
- Det må være en fornuftig balanse mellom grunnleggende og anvendt forskning i hver av de tematiske delporteføljene. Balansen kan dog være forskjellig i hver delportefølje.
- Mobilitet er svært viktig i rekrutteringen til vitenskapelige

- stillinger. Både nasjonal og internasjonal mobilitet.
- Tett sammenheng mellom midlertidig prosjektfinansiering og midlertidige stillinger. Viktig å få til ordninger med bruk av faste ansettelses, selv om finansieringen er midlertidig. Institusjonene har hovedansvaret for dette, men Forskningsrådet må spille på lag.
  - Viktig å bidra til at det bygges gode og robuste forskningsmiljø.
  - Viktig å kunne si noe om effekten av grunnleggende forskning.

Før neste møte vil utkast til porteføljeplan legges ut på porteføljestyrets Sharepoint-sider, og porteføljestyres medlemmer inviteres til å skrive innspill og kommentarer inn i dokumentet med spor endring innen fredag 20. mars. Administrasjonen vil så bearbeide dokumentet og sende det ut til arbeidsgruppen til en siste kommentar før det ferdigstilles og sendes ut som en del av sakspapirene til neste porteføljestyremøte.

- Vedtak:**
1. *Porteføljeanalysen for 2019 tas til orientering.*
  2. *Administrasjonen tar med seg styrets kommentarer og innspill i det videre arbeidet med porteføljeplanen.*

Sak PSNATEK 07/20 Oppdatering av norsk veikart for forskningsinfrastruktur Orientering ved Siri Lader Bruhn, avd. for forskningsinfrastruktur

Saksdokument: Sak PSNATEK 07/20 Oppdatering av norsk veikart for forskningsinfrastruktur

Siri Lader Brun informerte om Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur og om veikartet for norsk forskningsinfrastruktur.

Siden oppstarten av ordningen i 2009 er det investert om lag 6 mrd. kroner i 110 forskningsinfrastrukturer. Årlig budsjett for ordningen er ca. 780 mill. kr. Det lyses ut ca. 1 mrd. kroner hvert annet år.

Forskningsrådet er av Kunnskapsdepartementet tildelt ansvaret for å utarbeide et veikart for investeringer i forskningsinfrastruktur. Hensikten er blant annet å synliggjøre store og viktige forskningsinfrastrukturer som er nødvendige for å nå forskningspolitiske mål, og å tydeliggjøre norsk deltagelse i internasjonale forskningsinfrastrukturer. Veikartet er todelt og oppdateres etter hver utlysning. Del 1 beskriver områdestrategier for forskjellige fagområder. Del 2 gir en oversikt over store infrastrukturer av nasjonal viktighet.

Porteføljestyrene oppfordres til å inkludere forskningsinfrastruktur i sine porteføljeplaner og å komme med innspill til relevante områdestrategier. Det er ønskelig med en tettere dialog med porteføljestyrene ved neste oppdatering av veikartet.

- Vedtak:**
1. *Tas til orientering.*

Sak PSNATEK 08/20 VITEN

a) Anbefaling av et nytt regionalt vitensenter

Saksdokument: Sak PSNATEK 08/20 VITEN

Administrasjonen innledet med å informere om Vitensenterprogrammet og om en søknad om et nytt Vitensenter ViteMeir i Sogndal.

Styringsgruppen for vitensentrene behandlet søknaden fra ViteMeir i sitt møte 4. desember 2019. Gruppen har gjort en helhetsvurdering av søknaden fra ViteMeir og anbefaler at senteret innlemmes i tilskuddsordningen og blir et regionalt vitensenter fra og med 1.1.2021. Anbefalingen forutsetter at Kunnskapsdepartementet stiller finansiering til rådighet. For å sikre forsvarlig drift og for å oppnå målsetningen med å være et vitensenter, er styringsgruppens anbefaling at det stilles til rådighet minimum 6,9 mill. kroner per nye senter som inkluderes i tilskuddsordningen. Dette gjenspeiler den gjennomsnittlige tildeling til de 12 eksisterende regionale vitensentrene som i 2020 er 6,9 mill. kroner årlig i driftstøtte fra VITEN. Det betyr en økning på 6,9 mill. kroner årlig i tilskudd til VITEN over kap. 226, post 71 Tilskott til vitensenter.

Porteføljestyret sluttet seg til styringsgruppens anbefaling.

Vedtak: *a) Forskningsrådet gir en anbefaling til Kunnskapsdepartementet om at ViteMeir blir et regionalt vitensenter fra 1.1.2021. Vitensentrenes budsjett foreslås økt med minimum 6,9 mill. kroner årlig.*

b) Oppnevning av nytt medlem til styringsgruppen

Tilskuddsordningen for vitensentrene forvaltes av en styringsgruppe med bevilgningsfullmakt. Styringsgruppen for perioden 2020-2023 ble oppnevnt av porteføljestyret for naturvitenskap og teknologi i møte 26. november (4/2019), med følgende sammensetning:

- Ove Gunnar Drageset, førsteamanuensis UiT Norges arktiske universitet, leder
- Merethe Frøyland, leder av Naturfagsenteret
- Leif Lømo, selvstendig konsulent og tidligere spesialrådgiver Statoil
- Hanne Mari Sæther, rektor Melhus videregående skole

I tillegg vedtok porteføljestyret at styringsgruppen skal utvides med et femte medlem med bakgrunn fra barneskole.

Administrasjonen foreslo at Silje Ibsen, lærer ved Risør barneskole, oppnevnes som styringsgruppens femte medlem. Med lang erfaring som lærer i barneskolen kombinert med sitt engasjement for koding og IKT i utdanning og erfaring fra politikk og organisasjonsliv vil Ibsen utgjøre et godt tilskudd til styringsgruppen for vitensentrene. Ibsen komplementerer styringsgruppens geografiske og faglige spredning og forslaget ivaretar porteføljestyrets vedtak om å utvide gruppen med et medlem med bakgrunn fra barneskole.

Porteføljestyret sluttet seg til administrasjonen anbefaling.

b) Silje Ibsen oppnevnes som det femte medlemmet i styringsgruppen for forvaltningsordningen for tilskudd til de regionale vitensentrene for perioden 2020-2023.

Sak PSNATEK 09/20 Oppnevning av representant i Nordisk samarbeidsnemnd for naturvitenskapelig forskning (NOS-N)

Saksdokument: Sak PSNATEK 09/20 Oppnevning av representant i Nordisk samarbeidsnemnd for naturvitenskapelig forskning (NOS-N)

Andreas Carlson forlot møtelokalet under behandlingen av saken.

Administrasjonen innledet med å orientere om NOS-N. Målet med organet er å styrke naturvitenskapelig forskning i de fem nordiske landene gjennom samarbeid og koordinering. Tilsvarende er det NOS-M og NOS-HS innenfor henholdsvis medisinsk og humanistisk/samfunnsvitenskapelig forskning. Temaene som tas opp, dreier seg både om forskningspolitikk generelt og strategier, rutiner og prioriteringer knyttet til forskningsfinansiering generelt. Ledervervet går på omgang mellom landene, med skifte hvert annet år. Finland har hatt vervet de to siste årene, og nå overtar Danmark. NordForsk har sekretariatsfunksjonen for NOS-N. NOS-N møter to ganger hvert år, og møtestedet går på omgang mellom landene. Hvert møte varer 1 – 2 dager, hvorav den andre dagen vanligvis er avsatt til besøk ved en relevant forskningsorganisasjon.

Det er nødvendig å oppnevne en ny representant fra Forskningsrådets styresystem i NOS-N. Vedkommende skal hentes fra, og oppnevnes av, Porteføljestyret for naturvitenskap og teknologi (PSNATEK).

Porteføljestyret sluttet seg til administrasjonen anbefaling om å oppnevne Andras Carlson som norsk representant.

Vedtak: *Andreas Carlson oppnevnes som norsk representant i NOS-N fra mars 2020 og ut oppnevningsperioden for PSNATEK, dvs. til 30. april 2023.*

Sak PSNATEK 10/20 Eventuelt

Avdelingsdirektør Hilde Jerkø informerte om at hun går av med pensjon fra våren 2020.

Sak PSNATEK 11/20 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: *Protokollen ble godkjent.*